

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 356/2014-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť I. K., zastúpeného JUDr. Vladimírom Varinským, Advokátska kancelária, Námestie SNP 13, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 171/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. K. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 171/2012 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 171/2012 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. I. K. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici j e p o v i n n ý uhradiť I. K. trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet advokáta JUDr. Vladimíra Varinského, Advokátska kancelária, Námestie SNP 13, Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 356/2014-12 z 10. júna 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť I. K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 171/2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom označeného konania na strane navrhovateľa iniciovaného návrhom na vydanie platobného rozkazu podaného 2. augusta 2010.

Sťažovateľ uvádza, že označené súdne konanie je vedené prvostupňovým súdom – Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 17 C 147/2010, v rámci ktorého bol 24. apríla 2012 vydaný rozsudok, ktorý sťažovateľ napadol odvolaním z 12. júna 2012.

Sťažovateľ argumentuje, že od podania odvolania uplynula doba viac ako jedného roka a desiatich mesiacov, pričom krajský súd v priebehu uvedenej doby nevykonával vo veci ani jeden procesný úkon, ktorý by smeroval k jej ukončeniu.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa takýto postup, resp. nečinnosť krajského súdu nemožno považovať za postup bez zbytočných prietáhov, resp. postup v primeranej lehote, v čom vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ uvádza, že ochrany označených práv sa pokúsil domôcť aj prostredníctvom sťažnosti na prietahy v konaní adresovanej predsedovi krajského súdu, ktorý ju síce posúdil ako dôvodnú a sťažovateľa upovedomil o osobnom dohľade v záujme urýchleného rozhodnutia v jeho veci, reálne však zbytočné prietahy odstránené neboli, a sťažnosť mu teda nepriniesla požadovaný efekt.

Sťažovateľ na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd rozhodol o jeho veci nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 171/2012, prikázal krajskému súdu konať v označenej veci bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril krajský súd prostredníctvom svojho predsedu, ktorý v stanovisku doručenom ústavnému súdu 30. júla 2014 uznal dôvodnosť sťažnosti. V liste predseda okresného súdu zároveň vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

V podaní doručenom ústavnému súdu 22. augusta 2014 sťažovateľ opätovne zopakoval argumentáciu uvedenú v podanej sťažnosti a vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd po preskúmaní obsahu sťažnosti a súvisiaceho súdneho spisu dospel k týmto pre posúdenie sťažnosti relevantným zisteniam:

Prvostupňový rozsudok z 24. apríla 2012 napadol odvolaním sťažovateľ, a to 12. júna 2012, pričom odvolanie podala aj protistrana. Spisový materiál s opravným prostriedkom bol krajskému súdu predložený 6. júla 2012. Dňa 13. júla 2012 predložil sťažovateľ svoje vyjadrenie k odvolaniu protistrany. Ku dňu rozhodovania ústavného súdu nebol vo veci sťažovateľa vykonaný žiaden procesný úkon.

V čase rozhodovania ústavného súdu nebolo teda o veci sťažovateľa pred odvolacím súdom rozhodnuté.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namieta porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Otázku existencie zbytočných prieťahov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľa preskúmal z hľadiska charakteru prerokúvanej veci jej skutkovú a právnu zložitosť (1), ďalej správanie sťažovateľa v priebehu konania (2) a napokon aj postup konajúceho súdu (3).

1. Pokiaľ ide o otázku právnej a faktickej zložitosti sporu, ústavný súd konštatuje, že konanie vo veci sťažovateľa, ktorého predmetom je uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom, nemožno hodnotiť ako skutkovo či právne zložitú, pretože ide o otázky regulované jasnou právnou úpravou zastrešenou judikatúrou všeobecných súdov. Napokon potenciálnu zložitosť sporu vylúčil aj predseda krajského súdu vo svojom stanovisku.

2. V rámci hodnotenia prípadných zbytočných prieťahov v súdnom konaní z hľadiska druhého kritéria nezistil ústavný súd žiadne okolnosti, ktoré by signalizovali podiel sťažovateľa ako jeho účastníka na predĺžení konania narušením jeho plynulosti.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup krajského súdu v posudzovanom konaní.

Ústavný súd konštatuje, že okolnosťou, ktorá narušila plynulosť konania vo veci sťažovateľa, bola ničím neodôvodnená pasivita krajského súdu, ktorý nekonal bez toho, aby mu v tom bránila závažná prekážka, a do dňa rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti nevykonal v odvolacom konaní ani jeden procesný úkon vo veci.

S ohľadom na uvedené nemožno doterajšiu dobu odvolacieho konania vedeného pred krajským súdom (viac ako dva roky) bez vykonania čo i len jediného procesného úkonu považovať z hľadiska požiadaviek čl. 6 ods. 1 dohovoru za primeranú a ani za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu sťažovateľa zaručenému čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené (bod 1 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu pred krajským súdom meritórne skončené, prikázal krajskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľ domáhajúc sa rozhodnutia súdu vo svojej veci nachádza (bod 2 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnil sťažovateľ absolútnou pasivitou krajského súdu a s tým súvisiacim stavom právnej neistoty.

Ústavný súd považuje v tomto prípade za primerané priznať mu finančné zadost'učinenie v sume 1 000 €, ktorá zohľadňuje predmet konania pred všeobecným súdom, charakter zbytočných prietáhov v konaní a nemajetkovú ujmu sťažovateľa spočívajúcu v pocite právnej neistoty.

Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (II. ÚS 58/02, III. ÚS 111/02).

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom, ktorých výšku špecifikoval sumou 426,12 €.

Pri určení výšky náhrady trov bolo treba vychádzať z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013. Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhradu za tretí úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku krajského súdu ústavný súd nepriznal, keďže v ňom sťažovateľ zopakoval argumentáciu pôvodnej sťažnosti, a teda uvedený úkon nijako neprispel k objasneniu veci. Vychádzajúc z uvedeného za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume 2 x 134 €, k tomu tiež 2 x režijný paušál v sume 8,04 €. Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celkovej sume 284,08 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2014